

Maaülikooli ja erametsaomanike koostöös loodi segametsade katsealad

Katsealadele istutati kevadel ligi 24 000 taime.

ARGO ORUMAA

Erametsaomanikega koostöös loodud segametsade näidisalad võimaldavad teadlastel tulevikus hinnata, milliseid puuliike on siin kliimamuutuste valguses kõige targem kasvatada.

GADY KÜNNAPUU

Selleks, et Eesti metsad saaksid muutavas kliimas edukalt kohaneda ja tervena püsida, katsetatakse koos Eesti Erametsaliidu ja Eesti Maaülikooliga projektis LIFE-SIP AdaptEST erinevate puuliikide ja nende kooskasvatamise võimalusi üle Eesti.

Harju-, Lääne-Viru-, Pärnu-, Tartu- ja Valgamaale rajati segapuistute näidisalad, eesmärgiga välja selgitada, milliseid puuliike ja nende kombinatsioone oleks kliimamuutusi arvestades majanduslikult mõttekas tulevikus kasvatada.

Kokku kasutatakse pilootaladel 11 erinevat segu tammest, pärnast, kuusest, männist, vahtrast, arukasest, ebatsuugast, euroopa lehisest ja siberi lehisest.

Katsetama oleks pidanud juba ammu

Valgamaa projektiala omanik Atso Adson tunneb muret selle pärast, et Eesti metsades lubatakse kasvatada liiga väheseid puuliike. „Kui liikus esmane info katsesse planeeritavate erinevate puuliikide kohta, siis oli see ka üks suur ajend projektis kaasa löömiseks,“ ütleb ta. „Eesti pidanuks juba aastakümnete eest looma analoogseid alasid, aga kuna kliimamuutused ei olnud veel nii

LIFE-SIP adaptEST

Segapuistute näidisalad on üks osa kliimamuutustega kohanemise projektist „Kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimine Eestis“ ehk LIFE-SIP AdaptEST, mille peamine eesmärk on suurendada ühiskonna valmisolekut kliimamuutustega kohanemiseks metsa ja veekogude kaitse, säästliku veekasutuse ning kaasaegsete ilmaprognoosimudelite ja kliimaprojektsioonide loomise kaudu. Kliimaministeeriumi juhtimisel panustavad eesmärkide saavutamisse 17 partnerit. Rohkem infot: <https://lifeadapttest.ee/et>.

tuntavad, võib oletada, et ei ole olnud ka ühiskondlikku tellimust. Metsas toimuvad protsessid aga mitu inimpõlve ja arvestatavate tulemusteni jõuame ehk poole sajandi pärast.“

Lisaks nägi Adson projektiga ühine mis võimalust tänada oma kunagist *alma mater*'it. „Peale meie aega tulevad uued põlved ja sellest katsest peaks olema eeskätt kasu just nendele ning kõigile tulevastele metsaomanikele meie laiuskraadidel,“ usub ta.

Aprilli ning mai jooksul istutasid Eesti Maaülikooli töötajad ja Eesti Metsaüliõpilaste Seltsi liikmed näidisaladele 10 erinevat segu taimi, kokku ca 24 000 taime umbes 16,4 hektarile. Kuna vahtrataimi ei olnud sel aastal turul saada, siis hariliku vahtra ja hariliku kuuse segu istutame järgnevatel aastatel. Ebatsuuga taimed saame ja istutame sügisel.

Sel aastal istutati segud rida + rida viisil, kus kahe liigi puhul vaheldus liik igas reas. Järgnevatel aastatel on näidisaladel plaanis samade segude puhul

katsetada erinevaid segamisviise. Näidisalad ümbritseti taradega, et kaitsta tulevase puistuid ulukite eest. Lehtpuude ümber paigaldati näriliste võimalike kahjustuste vastu ka tüvekaitsmed. Järgmisena mõõdetakse igal näidisalal kasvavate taimede kõrgus, et määrata segapuistute algseis.

Tulevastele põlvedele mõeldes

Pärnumaal asuva ala andis projekti kasutusse Metsamaahalduse Aktsiaselts. Ettevõtte juhi Taavi Raadiku sõnul võimaldab koostöö teadusasutuste ja teiste organisatsioonidega omandada uusi teaduslikku infot ja tehnoloogiaid, mis aitavad kaasa metsade majandamisel ja kaitsmisel.

Ettevõtte pakkus oma portfelist pilootalade rajamiseks välja erinevaid maid ja on ennegi mitmesugustes teadusuuringutes osalenud. Nende jaoks on oluline panustada kohaliku elurikkuse säilitamise ja ökoloogilise tasakaalu hoidmisse ning tagada metsade terviklikkus ja elujõulisus ka tulevastele põlvedele. Raadiku sõnul soovitakse teada saada, milliseid segapuistuid on tuleviku mõttes kõige mõistlikum rajada.

Järgnevate aastate jooksul tehakse aladel hooldustöid ning jälgitakse nende seisukorda, et hinnata puude kasvu ja võimalikke kahjustusi. Projekti lõpus tehakse järeldusi puude kasvu ja eri puuliikide koos kasvatamise võimaluste kohta. Selle põhjal koostatakse metsaomanikele juhendmaterjalid, kuidas Eestis segapuistuid kasvatada, et need oleksid kliimamuutustele vastupidavad, majanduslikult tulusad ja soodustaksid elurikkust. ♻️